

عنوان مقاله:

تاثیر متقابل مکان و نوع کشت بر فنولوژی و عملکرد سیاهدانه (Nigella sativa L.)

محل انتشار:

پنجمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست ایران (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

صمیرا احمدی پور - مدرس گروه گیاهان داروئی موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی کرمانشاه

رومیسا حنشیذی - دانش آموخته کارشناسی ارشد جهاد دانشگاهی استان کرمانشاه

شهاب خوش خوی - مدرس گروه گیاهان داروئی موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی کرمانشاه

خلاصه مقاله:

این پژوهش به منظور مقایسه عملکرد و اجزای عملکرد سیاهدانه تحت شرایط کشت بهاره و پاییزه در شرایط آبی و دیم در مزارع استان کرمانشاه انجام شد. جامعه آماری عبارتند از (هر واحد آزمایشی شامل ۵ ردیف گیاه سیاهدانه و دو روش کشت بهاره و پاییزه در سه مکان مختلف (دالاهو، کرمانشاه و اسلام آباد) در ۳ تکرار بود. از طرح آماری بلوک های کاملا تصادفی استفاده شد. صفات مورد بررسی شامل تعداد گل آذین، تعداد فولیکول، تعداد دانه در فولیکول و بوته، وزن هزار دانه و عملکرد دانه بود. نتایج تجزیه واریانس نشان می دهد که اثر مکان، تاریخ کاشت و شرایط رطوبتی بر صفات تعداد گل آذین، تعداد فولیکول، تعداد دانه در فولیکول و بوته، عملکرد دانه سیاهدانه تفاوت معنی دار داشت اما اثر مکان بر روی صفات وزن هزار دانه معنی دار نبود. اثر متقابل مکان در شرایط رطوبتی بر کلیه صفات معنی دار بود. بالاترین تعداد گل آذین و عملکرد دانه به ترتیب مربوط به تاریخ کاشت پاییزه و بهاره در منطقه کرمانشاه و کمترین آن مربوط به تاریخ کاشت بهار در منطقه دالاهو بود. نتایج مقایسه میانگین نشان داد که در مرحله اول فرآه بودن آب قابل دسترس، سبب بهبودی صفات و در نهایت افزایش تولید محصول سیاهدانه شده است، از طرف دیگر انجام کشت در فصل پاییز نیز به نوبه ی خود تاثیر زیادی بر بهبود رشد گیاه داشته و همین امر سبب افزایش تولید بذر سیاهدانه شده است. در اسلام آباد برای اکثر صفات زایشی خصوصا در کشت پاییزه، واکنش بهتری نسبت به دو منطقه دیگر داشت، اما کشت پاییزه در کرمانشاه به علت پر شدن مناسب دانه ها عملکرد بیشتری نشان داده و سبب شده تا عملکرد دانه افزایش یابد و در نتیجه برتری نسبت به اسلام آباد داشته باشد. در هر حال در بین سه منطقه ی مورد بررسی دالاهو واکنش ضعیفتری در تولید محصول سیاهدانه داشت و کرمانشاه و اسلام آباد برای کشت این محصول مناسبتر بودند. همبستگی صفات نشان داد که صفات زایشی گل با عملکرد رابطه ی بالایی نشان دادند. اما وزن هزار دانه نسبت به صفات زایشی گل رابطه ی بالاتری با عملکرد داشت. در بین مناطق سه گانه، کرمانشاه در اولویت اول کشت قرار داشته و در مراتب بعدی به ترتیب اسلام آباد و دالاهو می باشد، که بهتر است کشت بصورت پاییزه انجام شود. بررسی عملکرد اقتصادی نشان داد که، انجام آبیاری سبب افزایش قابل توجه میزان درآمد ناخالص شد و در مقایسه با کشت گندم آبی، کشت سیاهدانه بسیار مقرون به صرفه تر بود و همچنین کشت در شرایط دیم سیاه دانه نیز بسیار مقرون به صرفه تر از کشت گندم بود.

کلمات کلیدی:

سیاهدانه، ویژگی های فنولوژی، عملکرد دانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1693534>

